

2016. gada vidējā inflācija atbilst FM prognozētajam līmenim

Publicēts: 31.01.2018.

2016. gada decembrī patēriņa cenas pieauga par 2,2%, salīdzinot ar iepriekšējā gada decembri, strauji palielinoties gan preču, gan pakalpojumu cenām – attiecīgi par 1,7% un 3,4%. Inflācijas līmenis decembrī bija jau par trīs procentpunktiem augstāks nekā aprīlī un maijā, kad tika sasniegts 2016. gada zemākais inflācijas līmenis (-0,8%). Līdz ar to 2016. gada vidējā inflācija bija 0,1%, kas atbilst FM prognozētajam līmenim.

Pērnā gada patēriņa cenu līmenim bija ļoti raksturīga iezīme – cenu svārstības galvenokārt izskaidroja norises pasaules izejvielu tirgos. Straujš naftas produktu cenu kritums pērnā gada sākumā būtiski samazināja degvielas, siltumenerģijas un gāzes cenu Latvijā. Taču tikpat straujš pārtikas cenu kāpums gada nogalē, it īpaši zivīm, pienam, eļļas produktiem, dārzeņiem un cukuram, kas ir saistīts ar pārtikas piedāvājuma un pieprasījuma apjomu līdzsvarošanu pasaules tirgos, nedaudz kompensēja ar energoresursu saistīto preču un pakalpojumu cenu kritumu. Ņemot vērā, ka pārtikas preču īpatsvars patēriņa grozā ir nedaudz lielāks par piekto daļu, tieši šo preču cenu kāpums nodrošināja lielāko devumu patēriņa cenu kopējā pieaugumā, lai arī pārtikas cenas 2016. gadā kopumā bija par 1,2% augstākas nekā iepriekšējā gadā.

Noderīga ziņa? Padalies!

Papildus tam inflāciju paaugstināja būtisks ūdensapgādes un citu ar mājokli saistīto pakalpojumu cenu kāpums, sākot ar 2016. gada jūliju, ko ietekmēja mājokļa apsaimniekošanas pakalpojumu sadārdzināšanās saistībā ar 21% PVN likmes piemērošanu namu apsaimniekotājiem.

Degvielas cenas, ko mēs ikdienā redzam uzpildes stacijās, uz notikumiem pasaules biržās reaģē samērā strauji, un 2016. gada degvielas cenas kopumā samazinājās par 7,7%. Tomēr gada nogalē tās atsāka pieaugumu un, salīdzinot ar iepriekšējā gada decembri, ir pieaugušas par 6,7%. Savukārt mehānisms, kā veidojas gāzes un siltumenerģijas cenas, ir būtiski atšķirīgs – gan cenu kāpumi, gan kritumi notiek pakāpeniski, un tas nozīmē, ka cenu pieaugums, kas degvielai jau ir noticis, siltumenerģijas un gāzes tarifiem vēl ir tikai priekšā. Pērnajā gadā siltumenerģijas un gāzes tarifi kopumā bija par 11,4% un 11,0% attiecīgi zemāki, salīdzinot ar 2015. gadu.

Jāatzīmē, ka arī 2017. gada pirmajos mēnešos siltumenerģijas un gāzes tarifi būs zemāki nekā pērnā gada sākumā, taču pēc tam atsāks mērenu pieaugumu.

Gada inflācijas kāpumu decembrī salīdzinājumā ar 2015. gada decembri galvenokārt nodrošināja pārtikas cenu pieaugums par 5,0%, kas ir straujākais kāpums kopš 2011. gada oktobra. Ja būtisks piena produktu sadārdzinājums bija prognozējams sakarā ar to, ka lielās attīstības valstīs pērnā gada nogalē bija ievērojami palielinājušas piena produktu importu, tādā veida ietekmējot piena iepirkuma cenu pieaugumu visā pasaulē, tad svaigo dārzeņu cenu kāpums par 26,8% bija ļoti negaidīts. Cenu kāpums fiksēts arī degvielai, tabakas izstrādājumiem, veselības aprūpes un telekomunikācijas pakalpojumiem.

Sagaidāms, ka pērnā gada nogalē novērotie patēriņa cenas ietekmējošie faktori saglabāsies un inflācija 2017.gadā turpinās palielināties. Naftas cenām stabilizējoties, un pagājušā gada zemās bāzes dēļ, degvielas cenas Latvijā būs būtiski augstākas. Turpinās palielināties arī pārtikas cenas, kuras tāpat ietekmēs cenu kāpums pasaules tirgos. Ar pakāpenisko situāciju uzlabošanas darba tirgū un darba samaksas kāpumu, turpināsies pakalpojumu cenu pieaugums. Balstoties uz aktuālo Finanšu ministrijas prognozi, 2017. gadā vidēja gada inflācija palielināsies līdz 1,6%. Taču, faktori, kuri varētu būtiski palielināt inflāciju ir ļoti augsti.

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/2016-gada-videja-inflacija-atbilst-fm-prognozetajam-limenim>